

ignorantiā qz de ipsa frequēter verbū oc/
currit/advertat. qz nulla ignorantia de se
est simplicit̄ affectata. Et enī omēs hoīes
iuxta phm/naturaliter scire desiderāt. sed
est bene aliq̄ ignorantia de p̄ actidens affe-
ctata. inquantū scz sciētia ei opposita cre-
ditur debere hominē mouere seu induce-
re ad aliqd̄ quod ipse nō vult z qd̄ sibi di-
splicet. **T**ertia vero ignorantia scz p̄tim
volūtaria z p̄tim inuolūtaria. qz scz vt sa-
tis supra tactū est a volūtate omittēte. nō
autē a volūtate efficiēte seu approbāte p̄-
cedit. excusat a tāto. sed nō a toto. i. nō to-
taliter excusat p̄ctm̄. sed bñ grauitatē pec-
cati dimīnuit. Ita qz peccatū p̄ tales igno-
rantia cōmissum/nō est de se ita graue/ si
cut esset si talis ignorantia nō haberet. Et
intelligat̄ hoc de ignorantia que p̄ aliquē
modū dat cām ipsi peccato. sic scz qz si ip-
sa nō esset/peccatū illud nō cōmitteretur
vel nō eodē mō cōmitteret. Nam est alia
quedā species ignorantie omē generaliter
p̄ctm̄ cōcomitans de qua nihil ad p̄ns p̄-
positū. **C**irca vero tertiā z vltimā pre-
dictaz triū questionū sic distinguēdo di-
cit p̄fatus doctor. qz duplex est ignoran-
tia. **Q**uedā est facti quedā est iuris Ig-
norantia facti dupliciter cōtingere potest
Aut scz adhibita diligentia. z hec excusat
a toto. quod exponat̄ vt supra. Et exēpli-
ficat de cōcubitu iacob cū lya primogeni-
ta filia laban. quē concubitu talis igno-
rātia excusauit. Aut talis ignorantia facti
contingit nō adhibita debita diligentia.
z hec excusat a tanto. sed nō a toto. quod
etiā vt supra exponat̄. z exemplificat de fa-
cto lamech dū occidit caym. cū tamē ferā
putaret occidere. Qd̄ factū talis ignoran-
tia nō excusauit a toto sed bñ a tāto. **I**g-
norantia autē iuris vt iam aliq̄liter in su-
prioribus declaratū est/sub duplici quali-
tate reperitur. vna vincibilis. alia inuinci-
bilis. Vincibilis quā scilicet vt etiā supra
expositū est qz vicere potest. iterū duplex
reperitur. Una affectata. qñ scilz iuxta etiā
superius notata aliquis ea q̄ iuris sunt q̄
scire tenet z scire potest/scire nō vult. imo
illam eorū ignorantia quodāmodo ne a
peccato retrahat̄ se habere cōplac̄ Et hec
ignorantia in nullo se excusat. nec scilz a to-
to/nec a tanto. Alia dicit̄ simplex. cū. s. iux-
ta etiā sup̄ notata aliq̄s ea q̄ iuris sunt
que scire tenet/bñ scire veller. s. cum scire

possit negligit. Et hec ignorantia excusat
a tanto sed nō a toto. **I**gnorantia vō in-
uincibilis sub duplici etiā qlitate reperit̄.
Una innata. alia incidens Innata oīno
excusat. z a tanto. z a toto. vt infantibz. z a
natura insensatis. Incidēs vero itēz du-
plex est fm̄ scz qz dupliciter p̄tingere potest
Una nāqz incidit sine culpa. Alia vō in-
cidit ex culpa. Prima q̄ scz sine culpa in-
cidit. vt qñ grā exēpli homo dādo opam
rei licite/efficit furiosus. z hec qñ totalit̄
ligat seu impedit rōem seu vsum rōis ex-
cusat a toto. alias nō. De secūda vero in-
cidētī scz ex culpa. vt qñ hō prestiter cām
sue ignorantie duplex est opinio. Una est
que ponit qz si talis ignorantia rōnem seu
vsum rōis oīno ligat seu impedit. tūc pec-
catū quod seq̄tur excusat. **E**t grā exēpli
Cū furiosus q̄ p̄ suā culpā incidit in fu-
riā. ex vi illi furie occidit hoīm. talis enī
nō peccat. qz vt animal brutū in solo impe-
tu mouet z nō rōne. Alia est opinio q̄ po-
nit qz talis ignorantia nō excusat a toto. s. z
bñ a tāto. Cū in casu p̄cedētī talis furio-
sus vt dicit̄ min⁹ peccat. qz si furiosus nō
esset. peccat tamē. Prima opinio pbabili-
or videtur. Propter dubiū tamē/talibz si
sanctur debet fm̄ canones penitētia iniū-
gi. **E**t hec q̄ntū ad naturā seu qualitātē
conscientie dicta sufficient.

De natura qualita **B**

Nte z numero circūstātiarū
Vnc de natura z qlitate z nūe-
ro circūstātiarū aliq̄ dicēda ve-
niūt. Et enī vt sup̄ tactū est ad
cognoscēdā dīnāz nature z qlitatē p̄ctōz
tā mortal̄ qz venial̄. n̄ modice p̄fert h̄mōi
circūstātiarū naturā cogscere diligētqz dū
casus occurrūt p̄siderare ac debite attēde-
re. Et hinc ē qz cōit̄ p̄ doctores tres assign-
tur cause p̄ncipales p̄t̄ qz h̄mōi circūstā-
tiarū p̄sideratō/n̄ solū ad scia; moralē. sed
valde p̄ncipalr̄ ad scia; theologica p̄tinz
qlis nō dubiū est scia regimīs istructōis z
directōis aīaz maxie in foro p̄niali. q̄ vt
d̄t̄ Reg. i pastorali Ars ē artū. scia scia; z
Pria cā est qz h̄mōi scia theolo gica cō-
siderare h̄z act⁹ hūanos. fm̄ qz per eos hō
ad britudinē salutēqz etnā ordiat̄. **D**e at̄
qd̄ ad aliq̄ finē ordiat̄ oportz ee illi fini
pporcionatū. Actus at̄ hūani fini p̄porcio-
nant̄ fm̄ quādā cōmensuratōem que fit

Compendiū Theologie

per debitas circūstantias. rationabiliter ergo ad predictā sciētiā theologicā p̄tinet. ipsarū circūstantiarū consideratio.

Secūda causa est. quia ipsa etiā sciētia theologica cōsiderare habet actus humanos. s̄m quod inuenit̄ in eis bonū ⁊ malū. meli⁹ ⁊ peius. Hec aut̄ in ip̄is actib⁹ humanis frequētissime ex circūstātijs reperunt̄. s̄m q̄ ip̄as circūstantias vt infra declarabit̄ diuersificant. rationabiliter ergo ipsarū circūstantiarū consideratio ad huiusmodi theologicā sciētiā p̄tinere dicitur et p̄tinet.

Tertia causa quia ip̄a etiā sciētia theologica cōsiderat actus humanos s̄m q̄d sunt meritorij vel demeritorij. quod q̄dem cōuenit̄ actib⁹ hūanis ad quod requiritur q̄ sint voluntarij. Actus autē humani frequētissime iudicari hūnt voluntarij vel inuoluntarij s̄m cognitiōez vel ignorātiā circūstantiarū. Rationabiliter igitur circūstantiarū cognitio ad huiusmodi sciētiā theologicā p̄tinere dicitur ⁊ p̄tinet. Ad declaratiōem igit̄ materie p̄ticularius descendēdo. circūstātia sic describit̄. q̄ est accidēs actus humani Et intelligat̄ ista descriptio nō de accidēti quod inest rei vt sua q̄litas. sicut albū dicit̄ accidēs rei albe. sed intelligat̄ accidēs quasi cū alio siml̄ in eodē subiecto cōcurrentes ⁊ existēs. extra tamē substantiā ip̄ius cum quo sic cōcurrit ⁊ existit. Sic enī circūstātia dicit̄ accidēs actus hūani. quia cū actu humano simul in eodem subiecto cōcurrit ⁊ existere potest. Est tamē extra substantiā ip̄ius actus humani nec est de eius substantiā. Quod s̄m nomen de se importat ⁊ cōnotat. Dicit̄ enī circūstātia quasi circū aliquid stans.

Circūstātie autē s̄m quas vt supra tactū est. act⁹ h̄mōi iudicari habēt boni vel mali/meliores vel peiores/meritorij vel demeritorij. ⁊c. ⁊ p̄ consequēs ad beatitudinē salutēq̄ eternā ordinari assignant̄ a tullio in sua rhetorica septē. que cōtinent̄ in isto versu Quis. quid. vbi. quib⁹ auxilijs cur. quomō. quādo. Etenī iuxta quod ip̄e tullius dicit. In actib⁹ humanis ad eorū bonitatē seu maliciā debite dinoscēdā p̄dicta considerāda veniūt. scilz quis est q̄ fecerit. quid est quod fecerit. vbi fecerit. q̄ bus auxilijs. in instrumentis vel medijs fecerit. quare fecerit. quō fecerit. quādo fecerit Philosophus autē in tertio ethicorū ad-

dū octauā circūstātiā scz circa q̄d Sed tullius eā sub illa circūstātia quid. p̄prehendit. Hic tamen ip̄arum circūstātiarum fiet declaratio s̄m numerū ⁊ positio nē philosophi. **N**umer⁹ autē seu sufficiētia istarū circūstātiarū sic sumi potest Circūstātia enī vt iam dictū est dicit̄ q̄ si extra substantiā actus existēs. sed tamē ip̄m actū aliquo mō attingens. Triplici autē modo seu respectu potest circūstātia actū ip̄m humanū attingere. Uno mō inquantū attingit ip̄m actū in se. Secūdo modo inquantū attingit cām ip̄ius act⁹ Tertio modo inquantū attingit effectū ip̄ius actus. Respectu primi modi dupliciter potest ip̄a circūstātia ip̄m actum in se attingere. vel p̄ modū scz cuiusdam mēsure seu cōmensuratōis ⁊ sic erūt circūstātie respiciētes seu cōcernētes locū ⁊ temp⁹. q̄ denotant̄ p̄ hec duo verba in predicto versu posita. scz vbi. ⁊ quādo. vel p̄ modū q̄litaris ip̄ius actus. ⁊ sic erit circūstātia respiciēs seu cōcernēs modū agendi quo. s. actus ip̄se factus est. q̄ denotat̄ p̄ hoc verbū quō. Respectu vero secūdi modi scilz respectu cause ip̄ius actus. cum oīm actum ⁊ affectuū humanorū q̄tuor sunt causarū principales. scz efficiēs. materialis. formalis. ⁊ finalis. quadruplex circa istas q̄tuor causas accipit̄ seu occurrit differentia seu qualitas circūstantiarū. Circa enī causam efficientē alias accipit̄ seu occurrit circūstātia ip̄ius agētis que denotat̄ per hoc verbū quis Circa cām materiale accipit̄ seu occurrit circūstātia circa obiectū que denotat̄ p̄ hoc verbū quod ad dit̄ phs. scz circa quid. Circa cām formalem accipit̄ seu occurrit circūstātia circa causam coagētem seu coopantem seu cōcurrentē. que notat̄ p̄ hoc verbū quib⁹ auxilijs. Et intellige vt iam tactū est. vel instrumentis. ⁊c. vel h̄mōi que faciūt ad formam act⁹. Circa causam finale accipitur seu occurrit circūstātia circa propositū ⁊ intentōnē agētis que denotat̄ p̄ hoc verbum. cur. i. propter quid qua de causa ⁊c. Respectu vero tertij modi. scz respectu effectus ip̄i actus accipit̄ seu occurrit circūstātia. circa illud quod ex tali actu cōtigit ⁊ secutū est. que denotat̄ p̄ hoc verbū quid. De igitur sunt circūstātie ex q̄ bus vt pluries tactū est. actus hūani q̄ad bonitatem vel maliciā. meritū vel demeri-

tum zc. iudicari habent nec plures reperi
 ent quin ad aliquā premiffarū sint redu/
 cibiles. **E**t ad maiorē instructōez medi
 ocrū et simplicū quibz. vt supius tactū
 est nō tanta scientiā vel librorū facultas
 suppetit/expediens iudicatū est de predi
 ctis circūstantiis aliquid exemplifica
 ri. vt exinde in similia facilius manuduci
 possint. et seruando ordinē versus supra
 positi. **R**espectu igit primū verbi scilz
 quis. certū est q̄ ceteris alijs paribz graui
 us peccat sacerdos q̄ simplex clericus. et
 grauius clericus q̄ simplex laicus. z gra
 uius vir q̄ femina. **R**espectu secūdi. scz
 quid. certū est q̄ ceteris alijs paribus ho
 micidiū est grauius peccatum q̄ furtū. z
 adulteriū q̄ simplex fornicatio. **R**espe
 ctu tertij. scz vbi. Certū est q̄ ceteris alijs
 paribus furtū vel p̄cussio. vel fornicatio
 que fieret in ecclesia vel alio loco sacro. est
 grauius peccatū q̄ si fieret extra ecclesiā z
 in loco nō sacro. **R**espectu quarti scilz
 quibz auxilijs instrumētis vel medijs. zc.
 certū est q̄ domū ad predandū intrare p̄
 falsam clauē. vel seram aperire per instru
 menta subtilia. vel p̄ subordinatōnem fa
 muli aut ancille ceterz alijs paribz/ est gra
 uius peccatū q̄ a casu inuentā aperta vel
 perforamē muri nō obstructū intrare. **R**
 Respectu quinti scz cur seu propter qd. cer
 tum est q̄ latitare in nemore vel alio loco
 suspecto. seu cōducere societate aliquā in
 tentōne aliquem vel aliquos occidēdi ce
 teris alijs paribus est graui⁹ peccatū q̄ p̄
 dicta facere intentōne sola depredādi. **R**
 Respectu sexti scilz quō. certū est q̄ cete
 ris alijs paribus grauius est peccatū ho
 minē ex p̄posito deliberato z per insidias
 q̄ subito motu subitoqz incurfu occidere
 Et grauius ceteris alijs paribz veneno in
 cōuiuio q̄ gladio aperte inuadēdo occi
 dere. **R**espectu septimi. scz quādo. cer
 tum est q̄ domū pro depredādo de nocte
 intrare. ceteris alijs paribus est grauius
 peccatū q̄ de die intrare. Et fornicari die
 sancto pasche. vel alio solēni ceteris alijs
 paribus graui⁹ est peccatū q̄ die nō solē
 ni. **R**espectu vero octaue circūstantie
 p̄ philosophū addite. scz circa qd. **C**er
 tū est q̄ machinamēta z deceptōes tende
 re et parare ad inducendā mulierē religio
 sam vel vxoratā in fornicatōnem ceteris
 alijs paribus/ est grauius peccatū q̄ ma

chinari ad inducendā ynam aliā oīmino
 solutā. sic de similibz. **A**ddunt aliqui vl
 tra omnes predictas circūstantias ynam
 aliam scilz Quotiens. Circa quā dupli
 citer dici potest. Vno modo q̄ cū iuxta p̄
 mum triū modorū actū humanū attingē
 di supra factorū/ ipsa circūstantia. quoti
 ens. videat actum in se attingere p̄ modū
 cuiusdā cōmensurationis tempis. potest
 ratōnabiliter intelligi et cōprehendi sub il
 la circūstantia. quando. Nec enī debite et
 sufficiēter potest siue in p̄fessione siue ali
 as. quātitas seu grauitas peccati p̄ illam
 circūstantiā. quando. p̄quiri z haberi. vt
 puta scz quo tempe. qua die. qua horazc.
 peccatū factū sit. Quinetiā effectualiter di
 cti peccati quātitas z grauitas p̄ dictā cir
 cūstantiā quotiens p̄quirat et habeat. vt
 gratia exempli Contingere potest immo
 frequēter cōtingit q̄ homo pluries idem
 peccatū. vt puta fornicatōnem. vel furtum
 cōmitter. ynā vice tempe quadragesimali
 et die solenni. Et alia vice. alio tempore.
 et die nō solenni. Et sic de similibz val
 de quotidianis. Si igit debite z suffici
 enter ab isto p̄quirat et sciat quando tale
 peccatū cōmiserit. satis etiā sciet quotiēs
 ipse p̄miserit. Alio modo dicit q̄ proprie
 ista circūstantia. quotiens/ nō est nec di
 ci debet circūstantia. quia proprie nec actū
 in se/ nec causam ipius actus/ nec effectū
 ipius actus respicit. imo nec peccatū in
 se quoquo modo aggrauat. sed solum z p̄
 prie quāda reiteratōnem peccati plurali
 tatē peccatorū dicit. vt clare apparere po
 test p̄ exemplū quod de ipa iuxta similitu
 dinem p̄cedentiū circūstantiarū poni po
 test. Certum est enī q̄ ceteris alijs paribz
 grauius est peccatū ter aut quat mulierē
 de fornicatōne vel adulterio sollicitare. q̄
 semel. Et grauius ter aut quater insidias
 ad aliquē occidēdum tendere z parare q̄
 semel. Sed proprie ista nō ynum z idem
 peccatū sunt. immo plura. z proprie que
 dam reiteratio peccatorū. Florāter aut in
 premiffis exemplificatōnibz addita sunt
 illa verba. Ceterz alijs paribus. Nam cir
 ca casus premiffos et similes/ possent eti
 am alie circūstantie contingere seu occur
 rere que de se aliter qualitate z grauedine
 peccatorū predictorū disponerēt z causa
 rent. Nam quod bene aduertēdū est ex cō
 cursu pluriū circūstantiaz. circa aliquem.

Compendiū theologie

actum/potest maior eius bonitas vel malicia. maiusque meritū vel demeritū causari. Per predictas etiā exemplificationes poterit faciliter discretus et intelligēs de casibus qui sibi vel in propria persona vel in personis aliorum. ut puta in confessione aut alias contingere possunt diiudicare et discernere. Nam ut sepe in superioribus tactū est pro hoc quod etiā clarius dādo intelligi hic de ipsarum natura et qualitate circumstantiarum principaliter actū est. Ex concursu alicuius aut aliquarum circumstantiarum actus qui alias de se et suoque genere seu natura non esset nisi veniale peccatū/immo forsitan actus merito riuus. efficiū peccatū mortale. ut pluries exemplificatū est de verbo ocioso. occasioneque seu prouocatione risus. et de datione elemosine sine qua de se et suoque genere est actus merito riuus. Quibus si addatur et concurrat circumstantia illa respectu cause finalis seu intentionis actus de qua supra super illo verbo. Cur. Ut puta quod fiant ad prouocandū seu inducendū mulierē in fornicationem/ efficiūtur peccata mortalia. Et similiter de alijs iuxta suū genus et naturā. ¶ Et hec quoad naturā. qualitatem. et numerū circumstantiarum. quātum huic tractatui congruere iudicatum est/dicta sufficiant.

k De diuersis nominibus peccati actualis et venialis.

Quo vero ad diuersitatem nominū que peccato actuali veniali per nonnullos secundum diuersas eius proprietates. operationes et effectus attribui solent/est aduertendū quod sicut in superioribus vbi de ipso peccato veniali agi incepit/dictū est. diffinitionē beati Augustini que peccato actuali mortali supra vbi etiam de ipso peccato mortali tractatū est. et eo quod in ipso est perfecta ratio peccati attribuitur/solere per aliquos peccato in generali et tanquam generi attribui. et sic quodammodo secundum tamē maius et minus/posse ipso peccato veniali competere et conuenire. ita de nominibus nominūque diuersitate dici potest. quod scilicet in superioribus peccato mortali in se plura et diuersa nomina attributa sunt que bene communiter peccato in generali et tanquam generi attribui solent. et sic quodammodo secundum tamen maius et minus/possent etiā ipsi peccato veniali attribui et conuenire. ¶ Sed ad clarius semper naturā et qualitatem pecca-

ti venialis cognoscendū recitabuntur hic aliqua nomina ipsi peccato veniali attribui solita. In quorum aliquibus cum ipso peccato mortali conuenit intelligatur per prius et principaliter ipsi peccato mortali competere. cum in eo ut tactū est perfecta ratio peccati consistat. et secundario ac minus principaliter. imo per quandā largam acceptationem ipsi peccato veniali. cum secundum beatū Thomam. non consistat in eo perfecta ratio peccati. imo solū quedā imperfecta. ¶ Potest igitur primo peccatū veniale nominari. et interdū ab aliquibus nominatur macula. et hoc quod maculat animam. Quod dicitur iuxta beatū Thomam. intelligatur non proprie loquendo sed solū secundum quod in quantum scilicet peccatū veniale impedit nitorem qui est ex actibus virtutum. Quia non diminit nitorem habitualem. nec enim habitū charitatis et aliarum virtutum diminuire habet. sicut facit peccatū mortale. ¶ Potest etiā nominari reatus ex eo quod ad penam obligat. sed hoc etiā ut iam statim tactū est intelligatur largo modo et quasi improprie. quod ad penam eternam precise non obligat. ut facit peccatū mortale. sed solum sub distinctione. Vel scilicet ad penam eternam vel ad penam purgatoriam. vel ad penam partialiter satisfactoriam. Quod capitulo immediate sequenti vbi de dicti peccati venialis effectibus agitur/later declarabitur. ¶ Potest etiā nominari per uariationem in quantum scilicet mandatum dei respicit quod transgrediendo peruariat. Sed similiter ut prius intelligatur largo modo et quasi improprie. quoniam peccatū veniale non facit directe contra legem dei et mandatum. sed bene propter. ut late in superioribus expositū est. ¶ Potest etiā nominari peccatū per ut et de facto nominatur. in quantum scilicet est conuersio ad bonū commutabile. sed ut etiā tactū est hoc largo modo et minus principaliter. Quia illa conuersio ad bonū commutabile non est cum totali et habituali auersione a bono incommutabili. sicut est in peccato mortali. Nam in isto peccato veniali/neque plus neque tantum diligitur ipsum bonū commutabile ad quod sic fit conuersio/sicut bonū incommutabile a quo fit auersio. ut bene ample et pluries in superioribus declaratū est. ¶ Potest etiā nominari nefas in quantum scilicet est illicitū persone pretranti. Sed ut frequenter dictū est. hoc etiam est largo modo sumendo et quodammodo improprie. ¶ Plura alia possunt ipsi peccato veniali secundum diuersas eius operationes et effectus nomina attribui. interdū etiā per aliq-

attribuuntur. sed supra dicta satis sit teri-
gisse et declarasse. Sunt enim ea que magis
proprie sibi communi videntur et communi assu-
gnant. **P**eccata venialia intelligi p li-
gnū fenū et stipulā aliqui volūt. inter quos
sepe prefatus beatus Thom. sup illo quod
i. ad corin. iij. dicit aplos Quod aliqui sup fun-
damentū spūale edificāt aurum. argentū
lapides preciosos. Alij vero supedificāt li-
gnum. fenū. et stipulā. Et quod ille qui sup fun-
damentū spūale sic lignū fenū et stipulam
edificat saluus erit. sic tamē quasi p igne
id est patiet penā sed non eternā. intelligi
p ista tria vltima volūt peccata venialia.
Quod tamē sicut eundē doctorē proprie in-
telligi habet de ipis peccatis venialib' quod
admiscent se pcurantib' terrenis. Nam aliq
interdū peccata venialia se viris spūalib'
admiscent. sed quod leuissima sunt non pur-
gant p ignem. sed frequētissime p ipsum
feruorē charitatis. Talia igit' peccata ve-
nialia se terrena pcurantib' admiscencia
ideo p lignū fenū et stipulam significātur
quia sicut p dicta tria in domo cōgregan-
tur nec tamē ad substantiā edificij pertinet
immo cōburi possunt. edificatio nihilomi-
nus integro remanēte ita etiā peccata ve-
nialia multiplicari in hoīne possunt ma-
nente spūali edificio. Et tunc p istis pati-
tur ignē. vel scilicet temporalis tribulatio in
hac vita. vel purgatorij si ipis nodū pur-
gatis decedat. sed tamē salutē cōsequetur
eternā. **D**icitur autē hmoi peccata ve-
nialia supedificari spūali fundamēto nō
quasi directe sup ipm. etenim sup bonum et
spirituale. malū proprie edificari non po-
test sed super. i. iuxta. sicut in simili ibi in
psal. dicit. Sup flumina babilonis etc. i.
iuxta flumina babilonis. Notāter etiā et
bene ad ppositū aliquorū infra tangēdoz
dicunt hmoi venialia peccata sic p lignū
fenū et stipulā significata spūali edificio
supedificari. Nam nisi spūali edificio
supedificata essent. homo talia habēs nō
esset saluus sic quasi p ignem. Unū cū pecca-
to mortali et veniali simul decedēs. habet
quidē lignū fenū et stipulā. sed nō hz spi-
rituali fundamēto supedificata. Et ideo
talis nō erit saluus sic quasi per ignē. quod sim-
pliciter saluus non erit. **E**t important
tria predicta tres modos seu tres gradus
adherētie et grauitatis ipsoz peccatoz ve-
nialiu. tresq; modos seu gradus purga-

tionis eoz. propter quod generaliter omnia
peccata venialia cōplectunt et cōcernunt
quia nullū est quod nō sit alterius predicto-
rū triū modoz seu graduum adherētie et
grauitatis. Et quod non p aliquē dicto-
rum modoz seu graduū purgatiōis eti-
am purgetur Lignū etenim quod respectu
istoz triū diutius in igne manet signifi-
cat maiora. Stipula que citissime cōbu-
rit minima. Et fenū quod int ista duo se-
quēsi mediocriter hz. significat mediocria.

De diuersis effe

Per effectus peccati actualis venialis.
Lures possent peccati venia-
lis effectus enumerari. put plu-
res existunt. ex quibus tamē per
doctores cōius assignātur quod sequūtur
Unus quidē quia ad penā obligat Non
autē vt statim supra tactū est quod ad aliquā
triū penarū p peccatis affligi solitariū scz
eterne vel purgatorie. vel in pnti seculo sa-
tisfactorie precise et determinate obliget. sz
bene sub disiunctiōe ad alterā scilicet earū.
Nam de peccato veniali hic. i. in hoc secu-
lo vel satisfactiōe hic nō facta in purgato-
rio si cū eo peccatū mortale nō existat vel
in inferno si cū eo etiā peccatū mortale exi-
stat satisfieri oportet. Et si hic in foro. s.
ecclie pntis homo satisfaciāt. leuiter satis-
faciet. Si vero in foro purgatorij satisfi-
cere expectet. grauitē valde puniet et sa-
tisfaciet. Si vero in foro inferni eum sa-
tisfacere oporteat. pro ipso etiam veniali
grauiissime puniet quia eternalit. Si ta-
men vt tactū est mortale cū ipso veniali
existat. i. quod homo cum ambob' decesserit
Et ad ppositū istarū trium punitionū
seu satisfactionū dari solet exemplū de mē-
sura vini quod in vno forsan loco valebit so-
lidū vnum. si pgradiat vltērius. repietur
valere solidos duos. si vero adhuc vltēri-
or fiat progressus repietur valere solidos
tres. Pena tamē in inferno pro veniali il-
lata incōparabiliter minor est quā ibidem
pro mortali illata. Unde dicit solet quod pe-
na in inferno pro mortali illata est sicut
soliditas. Illata vero ibidem pro veniali
est sicut superficies. In purgatorio autē p
veniali illata est sicut linea. In pnti vero
seculo pro veniali illata est sicut punctus
Unde sicut ista quatuor sunt adiuicem
iproporzionabilia. ita inter quatuor penas